

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІНІҢ
ОРЫНБАСАРЫ

ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан қ., Үкімет үйі

010000, город Нур-Султан, Дом Правительства

№ _____

Қазақстан Республикасы
Парламент Мәжілісінің
«Nur Otan» партиясы
фракциясының депутаттары
М.Ә. Ахметовке
Е.С. Бейсенбаевқа

2021 жылғы 2 қыркүйектегі № ДС-236

Құрметті Мәди Абылайұлы, Елнұр Сабыржанұлы!

Сіздердің «Мәңгілік ел жастары – индустрияға!» («Серпін») жобасына қатысты депутаттық сауалдарыңызды қарап, Үкімет тарапынан түлектерді жұмысқа орналастыру және оларды тұрғын үй бағдарламаларымен қамту бағытында кешенді жұмыстар жүргізіліп отырғанын хабарлаймыз.

Бұл ретте бүгінде Үкіметтің тапсырмасына сәйкес Білім және ғылым министрлігі жанынан «Серпін» жобасын жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу жөнінде ведомствоаралық жұмыс тобы құрылып, жұмыс істеуде.

Сіздердің ұсыныстарыңыз аталған жұмыс тобы аясында қаралатын болады. Осыған орай, Сіздерді жұмыс тобының құрамында болып, жобаны жетілдіру бойынша жұмыстарға тікелей атсалысуға шақырамыз.

«Серпін» жобасының іске асырылу барысы және оны жетілдіру бойынша қабылданып жатқан шаралар туралы толығырақ ақпаратты қосымша сәйкес жолдаймыз.

Қосымша: 6 п.

Е. Тоғжанов

2014 жылдан бастап Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі (бұдан әрі – Министрлік) Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің тапсырмасын орындау мақсатында облыстардың, Нұр-Сұлтан, Шымкент және Алматы қалаларының әкімдіктерімен бірлесіп, «Мәңгілік ел жастары – индустрияға!» (Серпін) жобасын (бұдан әрі – Жоба) жүзеге асыруда. Жоба 9 облыстың (Ақмола, Ақтөбе, Атырау, Шығыс Қазақстан, Батыс Қазақстан, Қарағанды, Қостанай, Павлодар, Солтүстік Қазақстан облыстары) 26 жоғары оқу орындарында (бұдан әрі – ЖОО) іске асырылуда.

Кадрларды даярлау педагогикалық, техникалық және ауыл шаруашылығы мамандықтар бойынша жүзеге асырылады. Ауыл жастарын қабылдау квотасы мемлекеттік тапсырыстың жалпы көлемінен 10%-ды құрайды.

2021-2024 жылдарға арналған ЖОО базасында «Серпін» бағдарламасы бойынша кадрлар даярлауға 20 624 грант көлемінде мемлекеттік білім беру тапсырысы бекітілді (2021 жылғы 20 сәуірдегі № 253 ҚР УҚ).

Сонымен қатар, Nur Otan партиясының «Өзгерістер жолы: Әр азаматқа лайықты өмір!» сайлауалды бағдарламасын орындау жөніндегі Жол картасын іске асыру аясында «Серпін» бағдарламасына мемлекеттік тапсырыс 2025 жылға қарай даярлаудың педагогикалық бағыттары бойынша тағы 2000 грантқа ұлғайтылатын болады.

Осылайша, Министрлік жоғары білімі бар кадрларды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысының жалпы көлемінен келесі үш оқу жылына 10% квота бөлу жөніндегі міндеттемені қамтамасыз етті.

2020 жылы «Серпін» жобасы бойынша жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарда бұдан әрі – ЖЖООКБҰ) 2 653 адам оқуды аяқтады, оның ішінде өңірде 1566 адам немесе 59% жұмысқа орналастырылды.

Анықтама: «Серпін» бағдарламасын іске асыру нәтижесінде 2018-2021 жылдар аралығында 7707 адам оқуды аяқтады, оның ішінде 5526 адам жұмысқа орналастырылды (71,7%). 2018-2019 оқу жылына 931 адам бітірді, оның ішінде 875 адам жұмысқа орналастырылды (93,9%). 2019-2020 оқу жылына бітіру - 4123 адам, оның ішінде 3238 адам жұмысқа орналастырылды (78,5%). 2020-2021 оқу жылында 2653 адам бітірді, оның ішінде 1413 адам жұмысқа орналастырылды (53,2%).

Жоба түлектерін одан әрі жұмысқа орналастыру бойынша тиісті жұмыстар жүргізілуде.

Жоба түлектерінің міндеттемелерін басқа өңірлерде өтеу мүмкіндігі бойынша.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің тапсырмасын орындау мақсатында «Мәңгілік ел жастары – индустрияға!» («Серпін») жобасы бойынша жас мамандарға одан әрі жағдай жасауға бағытталған ұсыныстар әзірлеу жөніндегі жұмыс тобы құрылды (2021ж. 12 тамыздағы №399 бұйрық).

Жұмыс тобының құрамына Ұлттық экономика, Еңбек және халықты

әлеуметтік қорғау министрліктерінің, жергілікті атқарушы органдардың, үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері, сондай-ақ ЖЖООКБҰ өкілдері кірді.

Жұмыс тобының кездесулерінің нәтижелері бойынша (*ағымдағы жылдың 13 және 26 тамызы*) оқу орны бойынша облыстағы міндетті жұмыстардың шарттары мен мерзімін өзгерту және басқадай сұрақтар бойынша келесі ұсыныстар әзірленді:

1) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ЖЖОКБҰ-ны бітіргеннен кейін оқу орны бойынша өңірде кемінде үш жыл міндетті жұмыспен өтеу мерзімін алып тастау туралы. Қазіргі уақытта «Серпін» жобасының түлектерін оқу аймағына қарамастан, жұмыс күші жетіспейтін аймақтарда даярлау бөлігінде «Білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 47-бабының 17-тармағына өзгерістер енгізу бойынша жұмыс жүргізілуде.

2) «Серпін» жобасының түлектеріне жұмыс күші жетіспейтін барлық аймақтарда жұмысты өтеуге мүмкіндік беру («Білім туралы» ҚРЗ»);

3) Ауылдық жерде еңбек қызметін жүзеге асыратын «Серпін» жобасының түлектері үшін жұмыс мерзімін 3 жылдан 2 жылға дейін қысқарту («Білім туралы» ҚРЗ»).

Бұл бағыттар бойынша жұмыс жалғастыруда.

Жобаға қатысушыларды әлеуметтік қолдау шараларын заңнамалық деңгейде қамтамасыз ету бойынша.

Жобаға қатысушыларға әлеуметтік қолдау көрсету үшін ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау, Ұлттық экономика, Білім және ғылым министрліктері келесі шараларды әзірленуде:

- 100 АЕК көлемінде біржолғы төлем түрінде Серпін жобасының түлектері үшін әлеуметтік жәрдемақы беру;

- тұрғын үй сатып алуға және салуға бюджеттік несие;

- бизнес-жобаларды іске асыру үшін несиелер/микрокредиттер беруді қарастыру ұсынылады.

Солтүстік өңірлерде «Серпін» жобасына қатысушылардың тұрғын үй мәселесін шешуге көмек көрсету және қолжетімді тұрғын үй бағдарламаларына қатысу бойынша

Әкімдіктердің мәліметі бойынша, 2021-2025 жылдарға арналған әлеуметтік-экономикалық дамудың кешенді жоспарында әлеуметтік тұрғын үй құрылысы қарастырылған.

Өңірлерде «2020-2025 жылдарға арналған «Нұрлы жер» мемлекеттік тұрғын үй-коммуналдық даму бағдарламасы іске асыру қолжетімді тұрғын үй құрылысын ынталандыру бойынша шаралар қабылдануда. Сондай-ақ, Солтүстік Қазақстан облысында ағымдағы жылы тұрғын үй құрылысына және оларға инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылым өткізуге жергілікті бюджеттен 1 382,4 млн.теңге сомасында қаражат бөлінді. Сонымен қатар, тұрғын үй мәселелерін шешу үшін жергілікті бюджеттен қаржыландырылмайтын «Бақытты отбасы», «Шаңырақ» (5-10-20), «Әскери өнім», «Өз үйім» сияқты бағдарламалар іске асырылуда.

Әкімдіктердің мәліметі бойынша, өңіраралық қоныс аударуға

қатысушыларға жаңа тұрғылықты жерде мемлекеттік қолдау көрсетіледі, ол отағасына және отбасының әрбір мүшесіне 70 АЕК (204190 теңге) мөлшерінде көшуге, сондай - ақ тұрғын үйді жалдау (*жалға алу*) және коммуналдық қызметтерге ақы төлеу бойынша шығыстарды өтеуге материалдық көмек, ай сайын 12 ай ішінде қалалық жерге қоныс аударғандар үшін 20-дан 30 АЕК-ке дейін (58 340 – 87 510 теңге) және ауылдық жерлерге қоныс аударғандар үшін отбасындағы адам санына байланысты 15 - тен 21 АЕК-ке дейін (43 755-61257 теңге) мөлшерінде көмек көрсетуді қамтиды

Сонымен қатар, қоныс аударушылар материалдық көмек сомасын бір рет, отбасына жылына есептелген сома шегінде (525,0 мың теңгеден 1,0 млн теңгеге дейін) алуға және оны тұрғын үйді жеке меншікке сатып алуға (*алдын ала сатып алу-сату шарты немесе сатып алу-сату шарты болған жағдайда*) пайдалануға құқылы.

Қостанай, Түркістан, Қарағанды облыстарында 2017 жылы қоныс аудару бағдарламасы басталғалы бері қоныс аударуды қабылдаудың өңірлік квотасына «Серпін» әлеуметтік жобасының түлектері енгізілді.

Сондай-ақ, «Серпін» бағдарламасының түлектері қоныс аударушылар мен қандастармен бірге «Еңбек» өнімді жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы аясында ерікті өңіраралық қоныс аударуға қатыса алады (*түлектер оқу аяқталғаннан кейін 6 ай ішінде оқу орнындағы жұмыспен қамту орталықтарына жүгінулері қажет*). Бұл ретте, оқу аймағына қарамастан түлектерді жұмыс күші жетіспейтін аймақтарға жұмысқа жіберу мүмкіндігі қарастырылуда.

«Серпін» жобасының қатысушылары мемлекеттік және аймақтық тұрғын үй бағдарламаларына қатысуға да мүмкіндіктері бар.

Сондай -ақ, «Серпін» бағдарламасына қатысушылар үшін оқу кезеңінде автоматтандырылған мемлекеттік қызмет (жатақханада тұру, тегін тамақтану) арқылы жүзеге асырылатын әлеуметтік қолдау шаралары қарастырылған.

«Серпін» жобасына қатысушылар үшін жатақханада тұру ақысының төмен болуын қамтамасыз ету туралы

«Серпін» жобасының түлектері үшін әкімдіктер бірінші кезекте тұру үшін жеңілдік төлеу мүмкіндігін қарастыра отырып, жатақхана немесе жалға берілетін тұрғын үй ұсынады. Бұл мәселені шешу үшін жұмыс берушілердің ресурстары тартылады.

Мысалы, Шығыс Қазақстан облысында Серпін жобасының қатысушыларына 4,5 мың теңге жеңілдікті төлеммен жатақхана беріледі.

Қостанай облысында жатақханаға 7 мың теңгеге дейін жеңілдікпен төлем беріледі.

«Серпін» жобасының қатысушыларының жаңадан құрылған жас отбасыларға көтерме жәрдемақы беруге қатысты

Қазіргі уақытта елдің оңтүстігінен солтүстігіне қоныс аударатын азаматтарға жәрдемақылар бөлудің қолданыстағы тетігін қайта форматтауды, жәрдемақыларды тек әкімдіктер арқылы ғана емес, жұмыс берушілердің шығыстарын өтеу жолымен де беру туралы ұсыныстар әзірленуде.

«Серпін» жобасын одан әрі іске асыру оның ішінде заңнамалық деңгейде әлеуметтік қолдау шаралары бойынша жұмыс жалғасатын болады.

Осы жобаға қатысты барлық ұсыныстар «Серпін» жобасын іске асыру жағдайын жақсарту үшін ескерілетін болады.

С 2014 года в целях исполнения поручения Первого Президента-Елбасы Министерством образования и науки Республики Казахстан (далее - *Министерство*) совместно с акиматами областей, городов Нур-Султана, Алматы и Шымкента в 26 вузах 9 областей (*Акмолинская, Актюбинская, Атырауская, Восточно-Казахстанская, Западно-Казахстанская, Карагандинская, Костанайская, Павлодарская, Северо-Казахстанская области*) реализуется проект «Мәңгілік ел жастары – индустрияға!» («Серпін»).

Подготовка кадров осуществляется по педагогическим, техническим и сельскохозяйственным специальностям. Квота приема для участников проекта составляет 10% от общего объема государственного образовательного заказа (далее-госзаказ).

На 2021-2024 годы утвержден госзаказ на подготовку кадров по программе «Серпін» на базе вузов в объеме 20 624 грантов (*ППРК от 20 апреля 2021 года №253*).

Кроме того, в рамках реализации Дорожной карты по исполнению Предвыборной программы партии Nur Otan «Путь перемен: достойную жизнь каждому!» госзаказ на программу «Серпін» будет увеличен еще на 2000 грантов к 2025 году по педагогическим направлениям подготовки.

Таким образом, обеспечено обязательство по выделению 10% квоты на последующие три учебных года от общего объема государственного образовательного заказа на подготовку кадров с высшим образованием.

В 2020 году по проекту «Серпін» завершили обучение в организациях высшего и послевузовского образования (далее - *ОВПО*) 2 653 человек.

Справочно: В результате реализации программы «Серпін» с 2018 по 2021 годы выпуск составил 7707 человек, из них трудоустроено 5526 человек (71,7%). За 2018-2019 учебный год выпуск - 931 человек, из них трудоустроено - 875 человек (93,9%). За 2019-2020 учебный год выпуск - 4123 человека, из них трудоустроено - 3238 человек (78,5%). В 2020-2021 учебном году выпуск - 2653 человека, из них трудоустроено - 1413 человек (53,2%).

Проводится соответствующая работа по дальнейшему трудоустройству выпускников проекта.

Касательно рассмотрения возможности отработки выпускников проекта в других регионах

Для выработки предложений, направленных на дальнейшее создание условий для молодых специалистов по проекту «Мәңгілік ел жастары – индустрияға!» («Серпін»), Министерством создана межведомственная рабочая группа (*приказ Министерства № 399 от 12 августа 2021 г.*).

В состав рабочей группы вошли представители министерств национальной экономики, труда и социальной защиты населения, местных исполнительных органов, неправительственных организаций, ОВПО.

По итогам заседаний Рабочей группы (*13 и 26 августа текущего года*) выработаны следующие предложения по изменению условий, периода обязательной отработки в регионе по месту обучения и другим вопросам, направленным на дальнейшую эффективную реализацию проекта.

1. Исключение предусмотренных в Законе Республики Казахстан «Об образовании» сроков обязательной отработки в регионе по месту обучения не менее трех лет после окончания ОВПО. В настоящее время ведутся работы по внесению изменений в пункт 17 статьи 47 Закона Республики Казахстан «Об образовании» в части отработки выпускников проекта «Серпін» в трудодефицитных регионах вне зависимости от региона обучения.

2. Предоставление возможности выпускникам проекта «Серпін» отрабатывать во всех трудодефицитных регионах.

3. Сокращение периода отработки с 3-х до 2х лет для выпускников проекта «Серпін», осуществляющих трудовую деятельность в сельской местности.

Работа в данных направлениях продолжается.

Касательно обеспечения на законодательном уровне мер социальной поддержки для участников проекта

Для обеспечения социальной поддержки участников проекта министерствами труда и социальной защиты населения, национальной экономики, образования и науки прорабатываются следующие меры:

- предоставление социальных льгот для выпускников проекта «Серпін» в виде выплаты единовременного пособия в размере 100 МРП;
- предоставление бюджетного кредита для приобретения и строительства жилья;
- предоставление кредитов/микрокредитов на реализацию бизнес-проектов.

По содействию в решении жилищных проблем участников проекта «Серпін» в северных регионах, об участии в программах по доступному жилью

По информации акиматов, в комплексных планах социально-экономического развития на 2021-2025 годы предусмотрено строительство социального жилья.

В рамках реализации Государственной программы жилищно-коммунального хозяйства «Нұрлы жер» на 2020-2025 годы принимаются меры по стимулированию строительства доступного жилья. Так, в Северо-Казахстанской области в этом году на жилищное строительство и внедрение инженерной и коммуникационной инфраструктуры из местного бюджета выделено 1 382,4 миллиона тенге. Кроме того, для решения жилищных вопросов реализуются нефинансируемые из местного бюджета программы «Счастливая семья», «Шанырақ» (5-10-20), «Военный продукт», «Свой дом».

По информации акиматов, участникам межрегионального переселения оказывается государственная поддержка по новому месту жительства, которая включает в себя предоставление материальной помощи на переезд в размере 70 МРП (204 190 тенге) на главу и каждого члена семьи, а также на возмещение расходов по найму (аренде) жилья и оплате коммунальных услуг - ежемесячно в течение 12 месяцев для переселившихся в городскую

местность в размере от 20 до 30 МРП (58 340 – 87 510 тенге) и для переселившихся в сельскую местность в размере от 15 до 21 МРП (43 755 - 61257 тенге) в зависимости от количества человек в семье.

Также переселенцы имеют право получить сумму материальной помощи единовременно, в пределах начисленной суммы на семью в год (*от 525,0 тыс. тенге до 1,0 млн, тенге*) и использовать её на приобретение жилья в собственность (*при наличии предварительного договора купли-продажи или же договора купли продажи*).

В Костанайской, Туркестанской, Карагандинской областях с начала реализации программы переселения с 2017 года в региональную квоту приема переселения включены выпускники социального проекта «Серпін».

Также выпускники Программы «Серпін» наряду с переселенцами и кандасами могут участвовать в добровольном межрегиональном переселении в рамках Государственной программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017 – 2021 годы «Еңбек» (*выпускники должны обратиться в центры занятости по месту обучения в течение 6 месяцев после завершения обучения*). При этом, прорабатывается возможность направления выпускников для отработки в трудодефицитные регионы вне зависимости от региона обучения.

Кроме того, участники проекта «Серпін» имеют возможность принять участие в государственных и региональных жилищных программах.

Также для участников Программы «Серпін» в период обучения предусмотрены меры социальной поддержки, которые реализуются посредством автоматизированной государственной услуги (проживание в общежитии, бесплатное питание).

Касательно содействия обеспечения низкой оплаты проживания в общежитиях участникам проекта «Серпін»

Выпускникам проекта «Серпін» акиматами в первую очередь предоставляется общежитие или арендное жилье с рассмотрением возможности льготной оплаты проживания. Для решения данного вопроса привлекаются ресурсы работодателей.

К примеру, в Восточно-Казахстанской области участникам проекта «Серпін» предоставляется общежитие с льготной оплатой в 4,5 тысяч тенге.

В Костанайской области предоставляется общежитие с льготной оплатой до 7 тысяч тенге.

Касательно предоставления подъемного пособия вновь созданным молодым семьям участниками проекта «Серпін»

В настоящее время прорабатываются предложения по реформатированию действующего механизма выделения пособий гражданам, переселяющимся с юга на север страны, путем предоставления пособий не только через акиматы, но и через возмещение расходов работодателей.

Работа по дальнейшей реализации проекта «Серпін», в том числе и по обеспечению на законодательном уровне мер социальной поддержки, будет продолжена.

Все рекомендации по данному проекту будут учтены при дальнейшей работе по улучшению условий реализации проекта «Серпін».